

Olsztyn, dnia 21 lipca 2017 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI****FK-V.431.10.2017****Szanowny Pan
Piotr Płoski
Wójt Gminy Purda****11-030 Purda 19**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibach jednostek kontrolowanych, tj. w Urzędzie Gminy Purda, 11-030 Purda 19 oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy, Prejłowo 13, 11-030 Purda.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- **Urząd Gminy Purda:**
 - Pan Piotr Karol Płoski – Wójt Gminy Purda, wybrany na to stanowisko w dniu 30 listopada 2014 r.,
 - Pani Izabela Smolińska-Letza – Zastępca Wójta Gminy Purda, powołana na to stanowisko od dnia 28 stycznia 2015 r., odwołana z tego stanowiska z dniem 29 stycznia 2016 r.,
 - Pan Jarosław Dzioba – Zastępca Wójta Gminy Purda, powołany na to stanowisko od dnia 1 kwietnia 2016 r., odwołany z tego stanowiska z dniem 9 marca 2017 r.,
 - Pan Rafał Wilczek – Sekretarz Gminy, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 marca 2015 r., oraz powołany na stanowisko Zastępcy Wójta Gminy Purda od dnia 1 maja 2017 r.,
 - Pani Teresa Gil – Skarbnik Gminy, powołana na to stanowisko od dnia 18 marca 1993 r., odwołana z tego stanowiska z dniem 28 sierpnia 2015 r.,
 - Pani Paulina Popławska – z-ca Skarbnika Gminy, jako pełniąca obowiązki Skarbnika Gminy od dnia 21 sierpnia 2015 r.,
 - Pani Paulina Popławska – Skarbnik Gminy, powołana na to stanowisko od dnia 1 grudnia 2015 r.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie:**
 - Pani Marzena Hajdukiewicz – Kierownik,
 - Pani Iwona Grochulska – Zastępca Kierownika.

Kontrola przeprowadzona została w Urzędzie Gminy w Purdzie przez Agnieszkę Kotlińską, starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:

- ✓ Nr FK-VI.0030.51.2017 z dnia 2 lutego 2017 r.,
- ✓ Nr FK-VI.0030.246.2017 z dnia 29 marca 2017 r.

Pomocniczo czynności kontrolne przeprowadzono również w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie. Czynności przeprowadzili:

– Urszula Rusowicz, główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:

- ✓ Nr FK-VI.0030.70.2017 z dnia 6 lutego 2017 r.,
- ✓ Nr FK-VI.0030.132.2017 z dnia 2 marca 2017 r.,

– Ewa Kussy, główny specjalista w Wydziale Polityce Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:

- ✓ Nr FK-VI.0030.71.2017 z dnia 6 lutego 2017 r.,
 - ✓ Nr FK-VI.00.30.133.2017 z dnia 2 marca 2017 r.,
- wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Przeprowadzenie czynności sprawdzających w miejscu realizacji zadania zleconego było niezbędne z uwagi na nieposiadanie przez Gminę kompletnych informacji na temat zakupionych ze środków dotacyjnych elementów wyposażenia ŚDS w Prejłowie, ich obecności w placówce oraz wykorzystania na potrzeby podopiecznych, informacji na temat kadry ŚDS mającej zapewnić prawidłowe funkcjonowanie placówki, zgodnie z przepisami o pomocy społecznej, jak również ze względu na stwierdzenie nierzetelnego, bez przeprowadzonej weryfikacji, przedłożenia przez Gminę Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu rozliczenia dotacji, zarówno za 2015 jak 2016 r.

Termin kontroli: od 13 lutego do 31 maja 2017 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: wykorzystanie dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia*,
- okres objęty kontrolą: lata 2015 i 2016.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej:

- Urząd Gminy Purda – str. 16 pod poz. nr 1 na 2017 r.,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie – poz. nr 2.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i 2, art. 16 ust. 1-4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 poz. 1870 ze zm.) oraz art. 22 pkt 9 i art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

[Akta kontroli: II.1-31, VI.1-2, VII.1]

Prawidłowość wykorzystania dotacji otrzymanej przez Gminę Purda na realizację zadania polegającego, na prowadzeniu, przez Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper, Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie ocenia się

negatywnie

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

Ustalenia ogólne

Charakterystyka placówki

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie jest jednostką organizacyjną prowadzoną przez Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper ul. Jacka Kuronia 12, 10-166 Olsztyn, na zlecenie Gminy Purda. Siedziba jednostki mieści się w Prejłowie 13, 11-030 Purda.

ŚDS jest placówką pobytu dziennego o charakterze ponadlokalnym, przeznaczoną dla osób dorosłych przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych typu ABC, z 60 miejscami statutowymi.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie zlokalizowany jest w trzech połączonych budynkach. Budynek główny (A) ma trzy kondygnacje: piwnicę, parter i piętro. Budynek ten połączony jest z budynkiem parterowym i z budynkiem dwukondygnacyjnym (B). Między budynkiem głównym (A) i budynkiem dwukondygnacyjnym (B) jest łącznik (poziom parteru). Budynek ŚDS zajmuje powierzchnię całkowitą 874 m², w tym 768 m² powierzchni użytkowej.

Nieruchomość jest własnością Gminy Purda, oznaczona numerem ewidencyjnym 34/8, o powierzchni 0,2772 ha, zabudowana budynkiem o numerze porządkowym 13. Nieruchomość wraz z zabudową została użyczona Stowarzyszeniu Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper na czas określony, od dnia 21 sierpnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2016 r., w celu prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy.

2. Zadanie w okresie kontrolowanym było realizowane na podstawie umowy z dnia 10 grudnia 2012 roku o nazwie „Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla 40-tu podopiecznych od dnia 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r. w oparciu o nieruchomość stanowiącą własność Gminy Purda zlokalizowaną w Prejłowie 13” zawartej pomiędzy Gminą Purda a Stowarzyszeniem Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper z siedzibą w Olsztynie przy ulicy 11 Listopada 4/5. Na realizację bieżących zadań Gmina Purda otrzymywała z budżetu państwa dotację, którą następnie przekazywała Stowarzyszeniu prowadzącemu ŚDS w Prejłowie.

[Akta kontroli: IV. 525-531, VII.1-2,22, 41-43, 71-73]

Ustalenia szczegółowe

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i sprawozdawczości budżetowej.

2015 rok

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 5/2015 z dnia 16 lutego 2015 r. ustalił dla Gminy Purda plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w dziale 852 Pomoc społeczna rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia na 2015 r. w wysokości 1 503 577,00 zł.

Ww. plan został zmniejszony 7 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na łączną kwotę 1 076 663,00 zł (w tym: zwiększenia – 1 025 663,00 zł oraz zmniejszenia – 51 000,00 zł).

Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację ww. zadań wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła 2 478 240,00 zł. Gmina otrzymała z budżetu państwa

w 2015 r. środki w kwocie **2 478 240,00 zł**, które zostały wykorzystane w 100%. Z powyższej kwoty Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie otrzymał w 2015 r. za pośrednictwem Gminy Purda środki w łącznej wysokości **733 120,00 zł**, które zostały wykorzystane w 100%.

[Akta kontroli: IV. 1-22, VI. 3-4]

2016 rok

2. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 27/2016 z dnia 23 marca 2016 r. ustalił dla Gminy Purda plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w dziale 852 Pomoc społeczna rozdziale 85203 Ośrodki wsparcia na 2016 r. w wysokości **1 418 558,00 zł**.

Ww. plan został zmieniony 3 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na łączną kwotę 538 430,00 zł (w tym: zwiększenia – 470 994,00 zł oraz zmniejszenia – 67 436,00 zł).

Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa na realizację ww. zadań wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła **1 822 116,00 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2016 r. środki w kwocie **1 822 116,00 zł**, które zostały wykorzystane w 100%. Z powyższej kwoty Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie otrzymał w 2016 r. za pośrednictwem Gminy Purda środki w łącznej wysokości **910 424,00 zł**, które zostały wykorzystane w 100%.

3. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji w latach 2015 i 2016 udzielonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy. W wyniku analizy ustalono, że:

- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej,
- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej.

Tym samym wypełniono dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: IV.23-33, VI. 4]

4. W okresie 2015-2016 środki dotacji budżetu państwa Gmina Purda przekazywała na rachunek Środowiskowego Domu Samopomocy w terminach umożliwiających realizację zadań.

Jednakże, w toku kontroli ustalono, że zgodnie z § 3 ww. umowy Zleceniodawca (Gmina Purda) zobowiązała się do przekazania na realizację zadania kwoty dotacji na następujący rachunek bankowy Zleceniobiorcy (Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper): 29 1160 2202 0000 0001 6887 2917. Na podstawie analizy wyciągów bankowych ustalono, że środki dotacji w okresie od stycznia do maja 2015 r. przekazywane były na rachunek bankowy o nr.: 84 1160 2202 0000 0002 2663 0674, natomiast od czerwca 2015 r. do grudnia 2016 r. na rachunek o nr.: 50 8857 0002 3016 0808 8301 0005.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Pan Rafał Wilczek Zastępca Wójta cyt.: „ (...) dotacja przekazywana była na inny rachunek bankowy niż wskazany w umowie na podstawie informacji wynikającej z pisma z dnia 28 kwietnia 2015 r. sporządzonego przez Skarbnika Stowarzyszenia Helper Panią Marzenę Hajdukiewicz o zmianie kont bankowych przeznaczonych do obsługi Środowiskowych Domów Samopomocy w Marcinkowie i Prejłowie. ”

[Akta kontroli: IV. 34-38, 42-45, VI. 4-5]

Ze złożonego wyjaśnienia wynika, że Gmina Purda przekazując środki z dotacji na rachunki ECWS Helper opierała się na informacji otrzymanej w piśmie z dnia 28 kwietnia 2015 r. Brak natomiast wiedzy na jakiej podstawie od stycznia do maja 2015 roku środki dotacji były przekazywane na inny rachunek niż określony w umowie.

5. W toku czynności kontrolnych ustalono także, że w latach 2015-2016 liczba podopiecznych uległa zwiększeniu do 60-ciu osób, natomiast zawarta umowa obowiązująca w danym okresie dotyczyła prowadzenia środowiskowego domu samopomocy dla 40-tu podopiecznych.

Zgodnie z wyjaśnieniem Pana Piotra Płoskiego – Wójta Gminy, brak aneksowania umowy, wynikał z „niedopatrzienia”.

Ustalenia zawarte w pkt. 4 i 5 stanowią naruszenie § 15 pkt 1 zawartej ww. umowy, zgodnie z którym wszelkie zmiany, uzupełnienia i oświadczenia składane w związku z niniejszą umową wymagają pod rygorem nieważności zawarcia w formie pisemnej aneksu.

[Akta kontroli: IV. 525-531, VI. 4-5]

6. Prawdliwość i rzetelność sprawozdań budżetowych sporządzanych przez Gminę Purda sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj.:

– dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach za II i IV kwartał 2015 i 2016 roku porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniu jednostkowym sporządzonym przez Urząd Gminy (rozdział 85203),

– dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o dotacjach za II i IV kwartał 2015 i 2016 roku porównano z ewidencją księgową Gminy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

– dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb- 50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowym sprawozdaniu sporządzonym przez Urząd Gminy,

– dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy,

– ww. sprawozdania sporządzone były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy.

Ponadto, w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania przez Gminę Purda do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego ww. sprawozdań budżetowych i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w nw. przepisach prawa, tj.: rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1015 ze zm.).

[Akta kontroli: V.67-103, VI. 22]

II. W zakresie planowania i gospodarowania (zarządzania) środkami publicznymi.

1. Plany pracy ŚDS na lata 2015-2016 zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim i Wójtem Gminy co było zgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.), tj.:

- na 2015 rok:
 - dnia 5 grudnia 2014 r. z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim,
 - dnia 14 stycznia 2015 r. z Wójtem Gminy Purda.
- na 2016 rok:
 - dnia 25 listopada 2015 r. z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim,
 - dnia 15 grudnia 2015 r. z Wójtem Gminy Purda.

2. Zasady przyznawania dotacji dla ŚDS w latach 2015-2016:

• W 2015 r. miesięczna dotacja na jedno miejsce dzienne i całodobowe wynosiła 1 000,00 zł oraz 1 200,00 zł w przypadku placówek przeznaczonych dla osób z chorobą Alzheimera. Należna dotacja naliczana była maksymalnie do statutowej liczby miejsc, tj. do kwoty stanowiącej iloczyn liczby miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce. Miesięczna transza środków obliczana była na podstawie liczby uczestników korzystających z usług ŚDS w danym miesiącu i podlegała zmniejszeniu o 50% w przypadku osób, które uczestniczyły w zajęciach od 1 do 10 dni w miesiącu.

Nieobecność uczestnika z powodu choroby, pobytu w szpitalu, udokumentowana zaświadczeniem lekarskim lub z powodu uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, nie powodowała zmniejszenia dotacji. W przypadku, gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu, a generowane w ten sposób oszczędności przekazywane były na sfinansowanie potrzeb, związanych z rozwojem infrastruktury ŚDS.

• W 2016 r. należna dotacja na jedno miejsce naliczona została maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce, która zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wyniosła 1 268,00 zł. Podstawę do naliczenia dotacji stanowiła wykazana w miesięcznych meldunkach, liczba osób uczestniczących w zajęciach.

W przypadku gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu proporcjonalnie do wykorzystywania miejsc, przy czym, w związku z wprowadzeniem nowych zasad finansowania w roku 2016 działalności bieżącej ŚDS, w przypadku uczestników korzystających w danym miesiącu z usług ŚDS w wymiarze 1 do 10 dni, należna dotacja nie była pomniejszana o 50%.

Jeżeli z powodu choroby, pobytu w szpitalu, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym lub innych przyczyn, uczestnik nie korzystał z zajęć przez cały miesiąc dotacja nie była naliczana, a osoby te należało wykazać we właściwej kolumnie meldunku.

3. W toku kontroli sprawdzono zgodność miesięcznych list obecności uczestników ŚDS z meldunkami z Centralnej Aplikacji Statystycznej zawierającymi liczbę uczestników i przekazywanymi do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie których naliczano dotację dla Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie.

Kontroli poddano listy obecności i meldunki za następujące miesiące 2016 r.:

- ✓ styczeń – lista złożona z 10 stron (58 uczestników),
- ✓ kwiecień – lista złożona z 10 stron (61 uczestników),
- ✓ lipiec – lista złożona z 13 stron (61 uczestników),
- ✓ październik – lista złożona z 12 stron (61 uczestników).

Ustalono, że zachodziła zgodność pomiędzy powyższymi listami obecności a danymi zawartymi w meldunkach.

Nie dokonano kontroli list obecności za 2015 r.

Zgodnie z pisemną informacją otrzymaną od ECWS Helper z dnia 15 lutego 2017 r. listy obecności podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie za 2015 rok zostały zatrzymane w związku z postępowaniem kontrolnym prowadzonym przez Urząd

Kontroli Skarbowej w Olsztynie i znajdują się w posiadaniu Prokuratury Regionalnej w Białymstoku.

[Akta kontroli: III.1-6, VI. 2-3]

4. Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper zgodnie z § 9 pkt 2 i 3 ww. umowy, zobowiązane było do złożenia sprawozdania częściowego z realizacji zadania, w terminie do dnia 30 stycznia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy oraz sprawozdania końcowego do dnia 30 stycznia 2017 r.

W dokumencie przedstawiono m.in.: informację finansową i opisowo-statystyczną o poniesionych wydatkach oraz wymieniono wykonane zadania, jakie zostały sfinansowane z przyznanych środków w ramach dotacji, co było zgodne z przepisami § 25 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Przedmiotowe sprawozdania zostały złożone do Gminy z zachowaniem terminów.

Ponadto zwrócono się z zapytaniem do Wójta Gminy Purda o wyjaśnienie w jaki sposób z racji sprawowanego nadzoru, weryfikował składane przez Stowarzyszenie ECWS Helper sprawozdania z wykonania zadania publicznego za 2015 i 2016 rok oraz czy nie wzbudziły wątpliwości wielokrotnie powtarzane nazwy pozycji w sprawozdaniach, tj. np. leki i środki pomocnicze, wydatki na transport podopiecznych, usługi prawne itp.

Zgodnie z złożonym wyjaśnieniem przez Pana Piotra Płoskiego – Wójta Gminy Purda cyt.: „(...) sprawozdania weryfikowane były pod kątem zgodności harmonogramu z przedstawioną ofertą z realizacji zadania. Sprawozdania były badane pod względem terminowości złożenia, kompletności, prawidłowości sporządzenia zgodnie z art. 18 ust. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W kwestii wydatkowania środków dotacji został przeprowadzony audyt za 2015 rok, a w obecnej chwili wyłoniono wykonawcę (biegłego rewidenta) z którym zostanie zawarta umowa regulująca przedmiot audytu Stowarzyszenia ECWS Helper za 2016 rok.”

[Akta kontroli: III.7-60, VI.3]

III. W zakresie realizacji wydatków Środowiskowego Domu Samopomocy (prawidłowość, zasadność, przeznaczenie).

1. Zaplanowane środki w:

- 2015 roku w wysokości 733 120,00 zł wykorzystane zostały w 100%,
- 2016 roku w wysokości 910 424,00 zł wykorzystane zostały w 100%.

2. Struktura wydatków przedstawiała się następująco:

♦ 2015 rok:

- wydatki związane z zatrudnieniem – 470 308,90 zł, co stanowiło 64,15% kwoty wydatkowanej dotacji,
- artykuły spożywcze – 35 193,63 zł, co stanowiło 4,8% kwoty wydatkowanej dotacji,
- leki, środki pomocnicze, materiały biurowe i do terapii – 140 211,08 zł, co stanowiło 19,12% kwoty wydatkowanej dotacji,
- opłaty, podatki, energia – 11 771,38 zł, co stanowiło 1,62% kwoty wydatkowanej dotacji,
- transport podopiecznych – 75 635,01 zł, co stanowiło 10,31% kwoty wydatkowanej dotacji.

❖ 2016 rok:

- wydatki związane z zatrudnieniem – 646 622,06 zł, co stanowiło 71,02% kwoty wydatkowanej dotacji,
- artykuły spożywcze – 37 966,87 zł, co stanowiło 4,17% kwoty wydatkowanej dotacji,
- leki, środki pomocnicze – 21 921,05 zł, co stanowiło 2,4% kwoty wydatkowanej dotacji,
- opłaty, podatki, energia – 31 786,40 zł, co stanowiło 3,50% kwoty wydatkowanej dotacji,
- transport podopiecznych – 89 054,78 zł, co stanowiło 9,79% kwoty wydatkowanej dotacji,
- wydatki pozostałe, niesklasyfikowane – 83 072,84 zł, co stanowiło 9,12% kwoty wydatkowanej dotacji.

3. Wydatki osobowe

3.1. W związku z nieotrzymaniem przez kontrolujących tabeli składników wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie w okresie kontrolowanym oraz wszystkich akt osobowych, odstąpiono od weryfikacji zgodności list płac z kwotami wynikającymi z umów o pracę.

[Akta kontroli: III, 7-55, VI, 5]

4. Wydatki rzeczowe

4.1. Kontroli poddano wydatki rzeczowe za 2015 r. na łączną kwotę 258 055,49 zł. Sprawdzono zgodność danych przedstawionych w sprawozdaniu z przedłożoną dokumentacją (fakturami, rachunkami).

4.2. Do dnia zakończenia kontroli nie zostały przedłożone do wglądu wszystkie dokumenty księgowe, które były wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania za 2015 rok, tj. pozycja I.2- 106, I.3 – 412, 454, 528, 529, 530, 531, 533.

Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem przez Pana Tomasza Kaczmarka - Prezesa Stowarzyszenia ECWS Helper cyt.: „Niedostarczone dokumenty to faktury dzielone na kilka ośrodków, które obecnie znajdują się w innych gminach. Zostaną przekazane Gminie Purda niezwłocznie po ich zwrocie przez inne gminy.”

4.3. Kontroli poddano wydatki rzeczowe za 2016 r. na łączną kwotę 257 293,80 zł. Sprawdzono zgodność danych przedstawionych w sprawozdaniu z przedłożoną dokumentacją (fakturami, rachunkami).

Do dnia zakończenia kontroli nie zostały przedłożone do wglądu wszystkie dokumenty księgowe, które były wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania za 2016 rok, tj. pozycja I.e- 3, 18, 19, 24, 26, 28, 29 I.e – 220, 229, 242, 243, 244, 246, 247, 249, 252.

Brak wyjaśnień w powyższym zakresie.

4.4. W toku kontroli wydatków za 2015 i 2016 rok ustalono, że wystąpiły nieprawidłowości polegające na wydatkowaniu środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem tj.:

a) wydatki na wynajem samochodów do przewożenia podopiecznych oraz na potrzeby służbowe:

- 2015 rok - łączna kwota 8 066,67 zł,
- 2016 rok – łączna kwota 57 000,23 zł (w tym wynajem: 42 368,33 zł oraz wydatki dotyczące samochodu Fiat Ducato o nr rej. NO 8754A – 14 631,90 zł).

Kontrolujący zwrócił się do Wójty Gminy Purda m.in. z zapytaniem w jaki sposób wyłoniono kontrahenta, od którego wynajmowano samochody oraz w jakim celu wynajmowano samochód Audi Q5 oraz poprosił o przedstawienie umów.

Otrzymano odpowiedź, którą za pośrednictwem Gminy Purda złożył na piśmie Prezes Stowarzyszenia ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Oferty wynajmu samochodu poszukiwane były w internecie na stronach wypożyczalni. Została wybrana najtańsza oferta. Audi Q5 używany był do celów służbowych przez pracowników ŚDS. Koszty paliwa i eksploatacji pokrywał ŚDS. Koszty dzielone były proporcjonalnie do liczby podopiecznych w poszczególnych domach.*”

Do wyjaśnień dołączono wykaz samochodów będących w użytkowaniu ŚDS Prejłowo w 2015 r. Były to następujące pojazdy:

- Volkswagen T-4 o nr rej. NO 3289 F,
- Volkswagen T o nr rej. NO 0059J,
- Audi Q5 o nr rej. WE 967HF.

Do dokumentacji dołączono miesięczne karty eksploatacji pojazdów: VW o nr rej. NO3289F i VW o nr rej. NO 0059J.

Nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej eksploatację i użytkowanie wynajmowanego do celów służbowych samochodu Audi Q5 o nr rej. WE 967HF, którego koszty najmu w 2015 r. wyniosły 8 066,67 zł.

Wynajem samochodu Audi Q5 na potrzeby pracowników jest wydatkiem niewynikającym z działalności bieżącej ŚDS. O ile w ramach swojej działalności ŚDS może „dodatkowo zapewnić, w szczególności uczestnikom z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną, usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania lub z innego miejsca uzgodnionego z kierownikiem domu i odwożeniu go po zajęciach” to wynajem samochodu, a w szczególności samochodu tak wysokiej klasy jest wydatkiem zbędnym oraz niegospodarnym.

Środowiskowe Domy Samopomocy nie mają powierzonych takich zadań, które uzasadniałyby konieczność korzystania przez pracowników z samochodu służbowego, więc brak zasadności dla wynajmowania samochodu Audi Q5 o nr rej. WE 967HF do celów służbowych.

Na podstawie dostarczonych faktur za 2016 r. ustalono, że ze środków dotacji ŚDS Prejłowo opłacano wynajem w łącznej kwocie 42 368,33 zł następujących samochodów:

- Volkswagena T-4 o nr rej. NO 3289 F,
- Volkswagena T o nr rej. NO 0059J,
- Audi Q5 o nr rej. WE 967HF,
- Mercedesa o nr rej. NO 3996K,
- Mercedesa o nr rej. WND 54285.

Ustalono również, że w 2016 r. występowały przypadki tankowania oraz ponoszenia kosztów naprawy samochodu, który nie był wynajmowany przez ŚDS Prejłowo (brak dokumentów, bądź faktur które potwierdzałyby ten fakt). Dotyczy to samochodu Fiat Ducato o nr rej. NO 8754A (wydatki na łączną kwotę 14 631,90 zł). Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie przedstawiono wyjaśnień w ww. sprawie, w związku z powyższym wydatki, które dotyczyły eksploatacji samochodu Fiat Ducato o nr rej. NO 8754A należy uznać za dokonane niezgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto ustalono, że w dniu 27 grudnia 2016 r. zakupiono łącznie 203,43 litry oleju napędowego do samochodu Fiat Ducato o nr rej. NO 8754A na kwotę 945,95 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda m.in. z zapytaniem dlaczego ponoszono koszty napraw i eksploatacji samochodu, którego nie wynajmowano, a także o przyczynę zatankowania 27 grudnia 2016 r. 203,43 litrów oleju napędowego oraz wskazania miejsca przechowywania zakupionego w tak dużych ilościach paliwa. Poproszono także o wykaz

samochodów będących w użytkowaniu ŚDS Prejłowo oraz dokumentację potwierdzającą użytkowanie wynajmowanego taboru samochodowego w 2016 roku.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie otrzymano odpowiedzi w ww. kwestiach.

b) wydatki na obsługę prawną:

- w 2015 roku - łączna kwota 26 816,20 zł,
- w 2016 roku - łączna kwota 20 643,42 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z następującymi pytaniami: jaki związek z bieżącą działalnością ŚDS w Prejłowie miały usługi prawne, czym spowodowana była konieczność korzystania z kilku kancelarii prawnych, a także czego dotyczyły zastępstwa procesowe, które opłacone zostały w latach: 2015-2016, a także poprosił o przedstawienie umów. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych otrzymano za pośrednictwem Gminy Purda odpowiedź w kwestii wydatków dokonanych w 2015 roku.

Odpowiedzi udzielił na piśmie Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „Wyboru kancelarii prawnej obsługującej Środowiskowe Domy Samopomocy dokonano w oparciu o research przeprowadzony na rynku prawniczym. Każdorazowo podstawą wyboru była najkorzystniejsza cena. Zakres obsługi obejmuje m.in. doradztwo w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, porady prawne dla podopiecznych ŚDS, udział w spotkaniach grupowych prowadzonych na terenie ŚDS, opiniowanie umów o pracę zawieranych przez ŚDS. Załączamy umowę z Kancelarią Mecenasa Szczechowicza oraz firmą Global Consulting. Nie jesteśmy w posiadaniu pozostałych umów z uwagi na ich zabezpieczenie przez UKS lub Policję w dniu 30 czerwca 2015 r.”

Wśród katalogu usług wymienionych w § 14 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, które ma zapewnić ŚDS swoim podopiecznym, usługi związane z obsługą prawną oraz doradztwem nie są wymienione.

Ponadto brak jest jakichkolwiek informacji o meritum świadczonych „usług prawnych”. Nie wiadomo kto i w jakim celu zlecał usługi prawne. Treść przedstawionych do kontroli dokumentów nie precyzuje rodzaju świadczonych usług, przez co nie stanowi wiarygodnego źródła potwierdzającego zasadność poniesionych wydatków.

c) w 2015 roku zakupiono ulotki, wizytówki, oraz materiały promocyjne – 4 344,37 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, jaki związek z bieżącą działalnością ŚDS w Prejłowie mają materiały reklamujące Stowarzyszenie ECWS Helper Olsztyn?

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „Wydruk ulotek i materiałów promujących działalność ŚDS miał na celu poinformowanie o ofercie ŚDS i zachęcenie potencjalnych uczestników do korzystania z usług ośrodka. Podział kosztów na poszczególne placówki był proporcjonalny do ilości wydrukowanych materiałów przekazanych na poszczególne domy.”

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy nie wymaga promowania, podopieczni kierowani są do Domów za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie. Złożone wyjaśnienie nie potwierdza zasadności poniesionych wydatków.

d) w 2015 roku zakupiono paczki świąteczne – 80 sztuk na kwotę 2 249,42 zł, a także zestawy upominkowe na kwotę 749,95 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, w jakim celu i dla kogo zakupiono paczki świąteczne oraz zestawy upominkowe. Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.:

„Paczki zakupiono dla uczestników ŚDS. Dodatkowe zostały przekazane najbardziej potrzebującym podopiecznym.”

Świadczenia polegające na pomocy „najbardziej potrzebującym podopiecznym” nie mieszczą się w katalogu usług świadczonych przez ŚDS. Świadczenia tego typu należą do zadań ośrodków pomocy społecznej.

e) w 2015 roku zakupiono CKJ Brenda Baby – 517,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, w jakim celu i dla kogo zakupiono powyższą rzecz. Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: *„Zakup obuwia dokonano na potrzeby ŚDS, dla uczestniczki Rozalii Tomaszewskiej.”*

Jak wskazano wyżej, świadczenie polegające na zakupie obuwia dla podopiecznej nie mieszczą się w katalogu usług świadczonych przez ŚDS. Świadczenia tego typu należą do zadań ośrodków pomocy społecznej.

f) w 2015 roku opłacono ze środków dotacji zakup leków i akcesoriów do pielęgnacji niemowląt na łączną kwotę - 2 924,80 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, w jakim celu i dla kogo zakupiono leki i akcesoria do pielęgnacji niemowląt?

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: *„Zgodnie z opisem faktury, przedmiotem zakupu były leki do doraźnego wykorzystywania w ŚDS w Prejłowie. Niektórym uczestnikom, będącym w złym stanie zdrowia, wskazane jest podawanie leków i suplementów przeznaczonych dla dzieci, ponieważ produkowane są w łatwo przyswajalnej postaci (np. żelków). W niektórych sytuacjach podawanie witamin pełni rolę placebo. Na potrzeby ŚDS dokonywane są także zakupy kosmetyków dla dzieci ze względu na ich łagodne działanie i właściwości hipoalergiczne.”*

W ramach usług świadczonych przez ŚDS, zgodnie z przepisami § 14 pkt 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domach samopomocy, dopuszczalna jest jedynie pomoc w zakupie leków. Wskazane jest, aby w ŚDS znajdowały się leki, czy też akcesoria niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy, które stanowią powszechnie wyposażenie podręcznej apteczki, natomiast zakup leków czy też suplementów diety ze środków dotacji dla podopiecznych jest nieuzasadniony.

g) w 2016 roku opłacono ze środków dotacji ŚDS Prejłowo fakturę wystawioną dla Kolegium Europejskiego, ul. Nowoursynowska 84, 02-797 Warszawa, za zakup porcelany na łączną kwotę 2 607, 00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dlaczego ze środków dotacji przeznaczonej dla ŚDS Prejłowo opłacono kartą płatniczą (rozliczenie Pan Tomasz Kaczmarek) fakturę wystawioną dla Kolegium Europejskiego z Warszawy oraz gdzie znajduje się zakupiona porcelana.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

h) w 2016 roku opłacono ze środków dotacji nekrolog w Gazecie Olsztyńskiej na łączną kwotę 170,97 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dlaczego nekrolog opłacony został ze środków otrzymanych na działalność bieżącą ŚDS w Prejłowie, skoro podpisał się pod nim Zarząd i Pracownicy Stowarzyszenia ECWS Helper.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

i) w dniu 17 lipca 2016 r. (niedziela) zakupiono wyroby ciastkarskie na łączną kwotę 90,78 zł, płatność gotówką.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dlaczego i dla kogo w dzień wolny od zajęć w ŚDS zakupiono wyroby ciastkarskie.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

j) w 2016 r. opłacono ze środków dotacji zakup różnych artykułów m.in.: (słodczy- po 1 szt. z różnego asortymentu, kosmetyków – po 1 szt., kompozycji storczyk, ruchome klocki, pistolet na wodę, owoce – po 1 szt. pościel dziecięca, wieszaki dziecięce, kolejka-zabawka) – na łączną kwotę 7 732,68 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dla kogo zakupiono pościel dziecięcą i zabawki, słodczy oraz pozostałe wymienione rzeczy.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

k) w 2016 r. zakupiono zestawy upominkowe w łącznej ilości 684 sztuk na kwotę 24 647,60 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dla kogo i jaki był klucz podziału zakupionych zestawów upominkowych.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

W związku z brakiem opisu jaka część wartości faktury dotyczyła ŚDS Prejłowo, niemożliwe jest precyzyjne określenie kwoty zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem.

l) w 2016 r. opłacono ze środków dotacji ŚDS Prejłowo fakturę za konsultacje w zakresie zobowiązań podatkowych związanych z ewidencją działalności gospodarczej Stowarzyszenia na kwotę 1 230,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, jaki związek z działalnością ŚDS w Prejłowie ma opłacenie ze środków dotacji faktury dotyczącej działalności Stowarzyszenia.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

Opisane w ppkt. a-l wydatki skutkowały naruszeniem przepisów art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

4.5. W toku kontroli ustalono, że wystąpiły przypadki pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, o czym świadczą:

a) ponoszone wydatki na świadczenia medyczne realizowane przez lekarza psychiatrę:

- 2015 rok – łączna kwota 6 800,00 zł,
- 2016 rok – łączna kwota 4 030,00 zł.

Kontrolujący zwrócili się z zapytaniem do Kierownika ŚDS w Prejłowie, jaki był zakres świadczonych usług medycznych.

Odpowiedzi udzielił na piśmie Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „(...)jako lekarz psychiatra zapewnia ona uczestnikom ŚDS opiekę psychiatryczną. Są to głównie konsultacje indywidualne prowadzone w ŚDS. W ramach świadczonych usług psychiatra diagnozuje podopiecznych ŚDS, pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z chorobą, w uzgodnieniu z rodzinami dobiera leki, wspiera również zespół wspierająco-aktywizujący w planowaniu indywidualnej terapii dla uczestników, udziela porad rodzinom chorych. Praca na rzecz uczestników nie jest dokumentowana.”

Zgodnie z § 14 pkt 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy usługi świadczone przez ŚDS obejmują w szczególności pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń

zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków oraz w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia. Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia, kierownik Domu może zatrudnić specjalistów, którzy będą odpowiadali rodzajowi i zakresowi usług świadczonych przez ŚDS. Katalog usług świadczonych przez ŚDS nie obejmuje doboru leków dla podopiecznych ŚDS oraz porad dla ich rodzin.

Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy nie narzuca na prowadzącego ŚDS obowiązku organizowania świadczeń psychiatrycznych dla uczestników domu i poza nim, jak również finansowania ich z budżetu państwa. Tym niemniej z § 10 ust. 2 ww. rozporządzenia wynika, że cyt.: „Dopuszcza się zatrudnianie pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, w szczególności rehabilitacyjne i w zakresie opieki pielęgniarstwa, jeżeli potrzeby uczestników wskazują na konieczność codziennego świadczenia tych usług.”

Z powyższego wynika, że pracownicy realizujący świadczenia zdrowotne powinni być: po pierwsze – zatrudnieni (przepis nie dopuszcza możliwości świadczenia tych usług na podstawie umowy zlecenia) po drugie – potrzeby uczestników mają wskazywać na konieczność świadczenia usług codziennie. Żaden z tych warunków nie został spełniony w przypadku lekarza psychiatry, który udzielał świadczeń na rzecz ŚDS w Prejłowie w okresie poddanym kontroli. Wobec czego, brak jest formalnego uzasadnienia dla poniesionych kosztów opłacenia psychiatry.

Co do obowiązków na płaszczyźnie medycznej, przywołane rozporządzenie, w treści § 14 pkt 6, obliguje ŚDS względem uczestników wyłącznie do pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, uzgadniania i planowania terminów wizyt u właściwego lekarza specjalisty, pomoc w zakupie leków oraz w dotarciu do placówek medycznych. Zatem ponoszenie kosztów przez ŚDS związanych z opłaceniem lekarza było bezpodstawnym i nieuzasadnionym wydatkowaniem środków publicznych.

b) opłacono ze środków dotacji ŚDS Prejłowo w 2015 r., fakturę z dnia 31 lipca 2014 roku za sporządzenie bilansu za 2013 rok – 2 500,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dlaczego ze środków na bieżącą działalność ŚDS w Prejłowie opłacono fakturę dotyczącą 2014 r. oraz o przedstawienie sporządzonego bilansu, za który nastąpiła zapłata.

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „Opłata dotyczy wykonania usługi księgowej przez biuro rachunkowe Tax Imperium, które prowadziło obsługę księgową ŚDS. Faktura została opłacona dopiero w 2015 roku, ponieważ dopiero wtedy firma dostarczyła ją Stowarzyszeniu. Załączenie bilansu nie jest możliwe, gdyż został prawdopodobnie zabezpieczony w dniu 30 czerwca 2015 r. podczas czynności prowadzonych przez UKS i Policję.”

Nieprzedstawienie bilansu, który „prawdopodobnie” został zabezpieczony utrudnia ocenę, czy dotyczył on ŚDS w Prejłowie, czy innego Domu prowadzonego przez Stowarzyszenie. Opłacona w dniu 16 lipca 2015 r. faktura, to duplikat wystawiony 13 lipca 2015 r.

Należy ponadto stwierdzić, że w przypadku wykorzystania dotacji z budżetu państwa obowiązuje zasada roczności budżetu, a w związku z tym pokrywanie wydatków poniesionych w 2014 r. ze środków dotacji przyznanej na rok 2015 stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi do budżetu.

c) w 2015 roku opłacono zorganizowanie spotkania świątecznego na kwotę 6 000,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, jaki był zakres zrealizowanego spotkania.

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Event świąteczny odbył się na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie. Brali w nim udział uczestnicy ŚDS. Do obsługi uroczystości wynajęta została firma zewnętrzna. Zakres usługi obejmował m.in. dostarczenie profesjonalnego nagłośnienia i oświetlenia, obsługę techniczną, dźwiękową i muzyczną wydarzenia, opracowanie programu uroczystości i poprowadzenie imprezy.*”

W ramach swojej działalności Środowiskowe Domy Samopomocy mogą organizować imprezy okolicznościowe, lecz powinny to robić w ramach posiadanych środków i przez personel zatrudniony w ŚDS, a nie przy pomocy zewnętrznej firmy. Dokonywanie wydatków w powyższy sposób świadczy o niegospodarności.

4.6. W toku kontroli wydatków za 2015 i 2016 rok ustalono, że wystąpiły wydatki budzące poważne wątpliwości, co do zasadności ich ponoszenia oraz co do gospodarności, tj.:

a) w 2015 roku poniesiono wydatki na zabiegi pielęgnacyjne w studiu Urody Ecri na łączną kwotę - 1 019,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, jakiego typu i kto z podopiecznych korzystał z zabiegów.

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Wskazany wydatek dotyczył nauki pielęgnacji twarzy i ciała w pracowni higieny i urody w ŚDS. W trakcie zajęć profesjonalista przeprowadzał rozmowy z uczestnikami ŚDS, demonstrował użycie kosmetyków i sposoby przeprowadzania zabiegów przeprowadzanych w celu dbałości o higienę i urodę.*”

Wśród katalogu usług wymienionych w § 14 pkt 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy są treningi: dbałości o wygląd zewnętrzny i nauki higieny. W związku z powyższym w ramach ww. usług zasadna jest nauka pielęgnacji twarzy i ciała na podstawowym, „domowym” poziomie. Organizowanie w tym zakresie zajęć winno odbywać się w ramach treningów prowadzonych przez personel ŚDS. Dokonywanie wydatków w powyższy sposób świadczy o niegospodarności.

b) w 2015 roku zakupiono kieliszki do szampana, literatki (po 312 sztuk) i tace (100 sztuk) - na łączną kwotę - 2 036,44 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, w jakim celu zakupiono w tak dużych ilościach kieliszki do szampana i literatki oraz czy w ŚDS jest praktyka, bądź terapia do której niezbędne są powyższe akcesoria.

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Zakup kieliszków do szampana dokonano do pracowni kulinarnej, umożliwić uczestnikom naukę zasad savoir-vivre. Podopieczni uczą się nakrywania stołu do różnego rodzaju uroczystości. Podczas świąt i innych szczególnych wydarzeń, które odbywają się na terenie ŚDS, w kieliszkach do szampana podawana jest woda do uroczystych posiłków. Szklanki oraz tace wykorzystywane są do pracowni kulinarnej.*”

Niegospodarnością jest zakup kieliszków, literatek i tac w tak dużych ilościach przy świadczeniu usług dla 60-ciu podopiecznych. Zakupione wyposażenie nie jest towarem deficytowym i nie ma potrzeby dokonywania zapasów.

c) w 2015 roku zakupiono wyroby czekoladowe marki Lindt, w sklepie Lindt and Sprungli w Warszawie – płatność gotówką - 738,89 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, dla kogo przeznaczone były zakupione wyroby czekoladowe, komu je przekazano?

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Zakup wyrobów czekoladowych dokonano z przeznaczeniem na uroczystość wigilijną dla podopiecznych ŚDS.*”

Zakup wyrobów czekoladowych na spotkanie wigilijne, w firmowym sklepie w Warszawie nosi znamiona niegospodarności oraz braku zachowania zasady oszczędności.

d) w 2016 r. zlecono firmie zewnętrznej wykonanie usług ksero. Wydatek dotyczący ŚDS Prejłowo wyliczono na kwotę 600,00 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, czego dotyczyło wykonanie usług ksero, dlaczego nie zostało ono wykonane na urządzeniach będących na wyposażeniu ŚDS Prejłowo oraz w jaki sposób został wyliczony koszt dla Prejłowa.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie otrzymano odpowiedzi na ww. pytania.

e) w 2015 roku zakupiono 6 statuetek na łączną kwotę - 1 188,00 zł dla podopiecznych w ramach konkursu odbywającego się w ŚDS w Prejłowie.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z zapytaniem, jaka była tematyka konkursu i komu przekazano (wręczono) statuetki.

Odpowiedzi na pytanie za pośrednictwem Gminy Purda udzielił Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Ze względu na to, iż Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie organizuje wiele konkursów dla uczestników, nie jest prowadzona ich szczegółowa ewidencja. Nie prowadzi się także rejestru nagród przekazywanych podopiecznym.*”

Środki otrzymane z dotacji podlegają szczególnym zasadom rozliczania, brak ewidencji konkursów i przekazanych nagród dla laureatów budzi wątpliwości co do faktu, czy w ogóle miał miejsce konkurs, czy statuetki otrzymali podopieczni, a nie np. osoby wspierające Stowarzyszenie ECWS Helper w związku z organizowaną w tym samym czasie Galą 5-lecia działalności Helpera. W ramach treningów z podopiecznymi wskazane jest organizowanie konkursów, oraz nagradzanie laureatów nagrodami. Jednakże wymagane jest prowadzenie odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie, a ponadto zakup statuetki za 198,00 zł/szt. świadczy o niegospodarności.

4.7. Ponadto, do Wójta Gminy Purda skierowano zapytania w kwestii wydatków dokonanych w 2016 r., które budzą wątpliwość co do ich zasadności, tj.:

a) opłacono ze środków dotacji ubezpieczenie grupowe nr 46869 za okres 01/2016 na łączną kwotę 467,00 zł.

Kontrolujący skierował zapytanie o zakres ubezpieczenia oraz przedstawienie, kogo obejmowało zakupione ubezpieczenie.

b) opłacono gotówką ze środków dotacji naprawę instalacji CO i naprawę dachu na łączną kwotę 5 800,00 zł.

Kontrolujący skierował zapytanie o zakres wykonanych prac oraz poprosił o umowę, na podstawie której wykonano prace.

c) zapłacono za usługi informatyczne na kwotę 1 845,00 zł.

Kontrolujący skierował zapytanie o uszczegółowienie zrealizowanych usług oraz poprosił o umowę.

d) w 2016 r. zapłacono za naprawę telefonu komórkowego oraz zakupiono akcesoria do telefonu służbowego na łączną kwotę 216,98 zł.

Kontrolujący skierował zapytanie, jaka była przyczyna uszkodzeń telefonów (stosowna ekspertyza), czy wskazano osoby odpowiedzialne za powstałą szkodę, a także kto jest

użytkownikiem telefonu. Jeśli osobą odpowiedzialną był pracownik, któremu powierzono zakupiony telefon, to dłaczego nie poniósł kosztów naprawy.

e) w 2016 roku opłacono ze środków dotacji zorganizowanie szkolenia kadry ŚDS za kwotę 4 305,00 zł.

Kontrolujący skicrował zapytanie jaki był temat szkolenia i kto w nim uczestniczył.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie udzielono odpowiedzi na ww. pytania.

[Akta kontroli: IV.45-540, 633-1007, VI. 5-12]

4.8. Kontroli poddano również wyciągi bankowe za I półrocze 2015 i 2016 r. Do Wójta Gminy Purda zostało skierowane zapytanie odnoszące się do operacji zawartych w wyciągach bankowych tj.:

- w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2015 r. wystąpiły przypadki:
 - a) dokonania płatności za faktury, które nie zostały przedłożone do kontroli (21 operacji na łączną kwotę 12 394,94 zł)
 - b) wpływu na konto ŚDS Prejłowo środków tytułem refundacji (5 operacji na łączną kwotę 24 166,03 zł),
 - c) opłacenia not odsetkowych od nieterminowych płatności (4 operacji na łączną kwotę 604,98 zł),
 - d) dokonywania wypłat gotówkowych z bankomatu (6 operacji na łączną kwotę 20 500,00 zł).

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda z prośbą o przedstawienie, w jaki sposób rozliczane są pobierane z banku zaliczki na poczet wydatków gotówkowych oraz o przedłożenie procedur bądź uregulowań obowiązujących w danym zakresie, a także o przedstawienie dokumentów księgowych, na podstawie których dokonano płatności. Ponadto poproszono o wyjaśnienie wpływających na konto ŚDS Prejłowo środków tytułem refundacji zaliczek od ECWS Helper.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie otrzymano odpowiedzi w ww. kwestiach.

[Akta kontroli: IV.536-605, VI. 12-16]

- w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. wystąpiły przypadki:
 - a) dokonania płatności za faktury i polisy, które nie zostały przedłożone do kontroli (13 operacji na łączną kwotę 13 045,17 zł),
 - b) dokonania refundacji składek ZUS, podatku PIT4 i wynagrodzenia (4 operacje na łączną kwotę 19 122,02 zł),
 - c) dokonania opłat skarbowych od pełnomocnictw i kosztów sądowych (3 operacje na łączną kwotę 334,00 zł),
 - d) refundacji (1 operacja na kwotę 369,00 zł),
 - e) płatności do Urzędu Miasta Olsztyna na kwotę 37,25 zł.

Kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda o przedstawienie dokumentów księgowych, na podstawie których dokonano płatności.

Za pośrednictwem Gminy Purda Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy Pani Marzena Hajdukiewicz udzieliła częściowej odpowiedzi na piśmie na zadanie pytania, cyt.: „Wszystkie punkty pisma w których jest mowa o płatnościach gdzie w tytule płatności jest polisa 32403 dotyczą dobrowolnego ubezpieczenia grupowego pracowników Stowarzyszenia. Odprowadzane składki na koniec każdego m-ca dla Aviva TU z rachunków bankowych ŚDS Marcinkowo i ŚDS Prejłowo są sumą potrąconych składek z wynagrodzenia pracowników.

Kwota wynagrodzenia netto, którą otrzymują pracownicy ubezpieczeni, jest pomniejszona o kwotę odprowadzonych składek dla Aviva TU."

„Refundacja podatku PIT-4 oraz refundacja składek ZUS, dotyczą jednej i tej samej sprawy tj. złożonej do ZUS korekty deklaracji DRA za m-ce IX i X 2015 r. odnośnie nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne Pana Tomasza Kaczmarek. Korektę złożono na żądanie ZUS i wynika z przekroczenia kwoty granicznej w związku z otrzymywaniem dochodów z innego źródła. Z uwagi na precyzyjność rozliczeń, wynikające z nich należności i zobowiązania, rozliczono jedną kwotę z rachunkiem ŚDS Olsztyna (z ZUS i Urzędu Skarbowym) i dokonano refundacji z pozostałymi ŚDS-ami."

„Faktura 69/2016 na kwotę 369 zł zaksięgowana w koszty ŚDS Prejłowa ZMU-PR/41 zapłacona dnia 26.02.2016 omyłkowo z konta ŚS Marcinkowo i po wykryciu błędu 03.03.2016 zrefundowano (ŚDS Prejłowo oddało kwotę 369 zł dla ŚDS Marcinkowo)"

„Odprowadzona kwota 37,25 zł do Urzędu Miasta to zajęcie z wynagrodzenia pracownika potrącone w m-cu czerwcu 2016 r."

[Akta kontroli: IV.1008-1119, VI. 18-20]

Odnosnie nieudzielonych do dnia zakończenia kontroli wyjaśnień i odpowiedzi dotyczących wydatków poniesionych w 2016 r. oraz operacji bankowych za 2015 rok, dnia 29 maja 2017 r. Pan Rafał Wilczek – Zastępca Wójta poinformował na piśmie, iż cyt.: „ (...) 8 maja 2017 r. Stowarzyszenie ECWS w przesłanym piśmie do Urzędu Gminy Purda zwróciło się z prośbą o przedłużenie terminu udzielenia odpowiedzi do 19 maja 2017 r. Ponadto 19 maja 2017 r. Stowarzyszenie ECWS poinformowało pismem, które było skierowane do wszystkich urzędów kontrolujących, iż wszelkie wyjaśnienia będą przekazywane sukcesywnie, zgodnie z fizycznymi możliwościami kadrowymi. Do dnia dzisiejszego Stowarzyszenie ECWS nie dostarczyło brakujących wyjaśnień oraz brakującej dokumentacji do tutejszego Urzędu Gminy w/w sprawie."

Ponadto, kontrolujący zwrócił się do Wójta Gminy Purda o przedstawienie na piśmie stanowiska w sprawie udzielonych przez Stowarzyszenie ECWS Helper odpowiedzi, odnośnie wydatków poniesionych w 2015 r. budzących wątpliwości.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Wójt Gminy Purda nie przedstawił stanowiska w powyższej sprawie.

Nieprzedłożenie wyjaśnień, w ocenie kontrolujących świadczy o braku możliwości uzasadnienia celowości wydatkowania środków dotacji celowej przekazanej na bieżące funkcjonowanie ŚDS.

[Akta kontroli: IV. 1120-1137, VI. 20]

4.9. Wątpliwości kontrolujących budzą także wydatki poniesione na podstawie dokumentów księgowych (faktur) wystawianych przez firmy: Plaza Sp. z o.o. i Public Media Promo Sp. z o.o., dotyczące:

a) w przypadku spółki Plaza

- wynajmu pojazdów w 2015 i 2016 r.,
- szkolenia kadry ŚDS w 2016 r.,
- organizacja spotkania świątecznego w 2015 r.,

b) w przypadku spółki Public Media Promo:

- wynajem pojazdu w 2015 r.,
- usługi informatyczne w 2016 r.

Wskazane powyżej podmioty są powiązane ze Stowarzyszeniem ECWS Helper, tj. w skład zarządu tych podmiotów wchodzi osoby prowadzące Stowarzyszenie, a tym samym ŚDS. Ww.

informacje uzyskano na podstawie ewidencji KRS. Prezesem Sp. z o.o. „Plaza” jest Pani Katarzyna Kaczmarek Dyrektor ds. Finansowych w ŚDS w Prejłowie będąca jednocześnie żoną Prezesa Stowarzyszenia, natomiast członkiem Zarządu jest Pani Marzena Hajdukiewicz będąca jednocześnie Skarbnikiem Stowarzyszenia i Kierownikiem ŚDS w Prejłowie.

Nieprzedłożenie kontrolującym wszystkich umów zawartych na świadczenie ww. usług oraz dokumentacji z przeprowadzonego wyboru oferentów, pozbawia możliwości stwierdzenia bezstronności i uczciwość wyboru ww. świadczeniodawców, a także rzeczywistej potrzeby świadczonych przez nie usług.

4.10. W okresie kontrolowanym w ŚDS Prejłowo nie ponoszono wydatków inwestycyjnych.

IV. W zakresie struktury zatrudnienia Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie.

1. Struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie w 2015 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy):

1.1. kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi:

- kierownik - 1 osoba - 0,25 etatu,
- zastępca kierownika/pracownik socjalny – 1 osoba – 1 etat,
- terapeuci – 1 osoba – 1 etat,
- instruktorzy terapii – 3 osoby – 3 etaty,
- opiekunowie – 7 osób – 7 etatów.

1.2. kadra administracyjno-gospodarcza:

- dyrektor ds. organizacyjnych – 1 osoba – 0,20 etatu,
- dyrektor ds. finansowych – 1 osoba – 0,25 etatu,
- pracownik biurowy – 1 osoba – 0,2 etatu,
- kierowca – 2 osoby (osoby wykazane wyżej, wśród opiekunów) – łącznie 0,5 etatu.

2. Struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie w 2016 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy):

2.1. kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi:

- kierownik – 1 osoba – 0,17 etatu,
- zastępca kierownika/pracownik socjalny – 1 osoba – 1 etat,
- terapeuci – 1 osoba – 1 etat,
- instruktorzy terapii – 3 osoby – 3 etaty,
- opiekunowie – 6 osób – 6 etatów,
- specjalista ds. audytu medycznego – 1 osoba – 0,13 etatu.

2.2. kadra administracyjno-gospodarcza:

- dyrektor ds. organizacyjnych – 1 osoba – 0,17 etatu,
- dyrektor ds. finansowych – 1 osoba – 0,17 etatu,
- główna księgowa – 1 osoba – 0,17 etatu,
- pracownik biurowy – 1 osoba – 1 etat,
- kierowca – 2 osoby (osoby wykazane wyżej, wśród opiekunów) – łącznie 0,5 etatu,
- specjalista ds. technicznych – 1 osoba – 0,33 etatu.

3. Łączny wymiar etatowy kadry administracyjno – gospodarczej wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. – 1,15 etatu, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 r. - 2,34 etatu.
4. Łączny wymiar etatowy kadry merytorycznej wynosił na dzień 31 grudnia 2015 r. – 12,25 etatu, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 r. – 11,3 etatu.
5. Na dzień 31 grudnia 2015 r. i na dzień 31 grudnia 2016 r. nie stwierdzono przerostu kadry administracyjno-gospodarczej w stosunku do merytorycznej, świadczącej usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie.
6. Umowy cywilno- prawne:
 - 6.1. W 2015 r. na podstawie umowy - zlecenia pracę na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie świadczyły łącznie 2 osoby, w tym:
 - prowadzenie czynności księgowych – 1 osoba (luty, kwiecień-listopad 2015 r.),
 - wykonywanie czynności biurowych – 1 osoba (czerwiec 2015 r.).
 - 6.2. W 2015 r. z 5 osobami zawarto umowę o dzieło:
 - z osobą pełniącą obowiązki opiekuna (wrzesień 2015 r.),
 - z osobą do przeprowadzenia szkolenia (październik 2015 r.),
 - z 3 osobami obsługującymi Galę 5-lecia istnienia Stowarzyszenia Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper w Olsztynie (październik 2015 r.).
 - 6.3. W 2016 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie nie zatrudniał osób na podstawie umowy – zlecenia i umowy o dzieło.
7. Z informacji udzielonej na piśmie przez kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie Panią Marzenę Hajdukiewicz, ustalono, że w okresie objętym kontrolą w jednostce wykonywana była praca w ramach wolontariatu. Jednakże umowy wolontariatu nie zostały przedłożone do wglądu kontrolującym, z uwagi na fakt, iż cyt.: „(...) zostały przekazane funkcjonariuszom Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie i znajdują się w Prokuraturze Regionalnej w Białymstoku (...)”.
8. W toku kontroli analizie poddano dostarczone kontrolującym do wglądu w dniu 15 lutego 2017 r. akta osobowe 12 pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie oraz listy obecności pracowników Domu z lat 2015-2016, które udostępniono do wglądu. Na podstawie ww. dokumentacji sprawdzono zgodność informacji dotyczących kadry ŚDS, przygotowanych w toku kontroli z dokumentacją znajdującą się w aktach osobowych (w zakresie wymiaru etatu, stanowiska i okresu zatrudnienia). Ponadto, poddano analizie listy obecności pracowników za lata 2015-2016.
9. W związku z tym, że poddane kontroli akta osobowe i listy obecności nie obejmowały wszystkich osób zatrudnionych w ŚDS, kontrolujący otrzymali od kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy Pani Marzeny Hajdukiewicz i Prezesa ECWS Helper Pana Tomasza Kaczmarka oświadczenia na piśmie, z których wynika, iż brakujące akta pracowników zostały przekazane funkcjonariuszom Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, w związku z postępowaniem prowadzonym przez Urząd Kontroli Skarbowej w Olsztynie i znajdują się w posiadaniu Prokuratury Regionalnej w Białymstoku.
Z uwagi na brakujące akta osobowe, poza 12 pracownikami, których akta osobowe zostały przedłożone kontrolującym do wglądu, nie było możliwe potwierdzenie przedstawionych przez jednostkę kontrolowaną informacji w zakresie zatrudnienia, stanowisk pracy, wymiaru etatowego i okresu zatrudnienia.

10. W zakresie braków podpisów na listach obecności niektórych pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie wyjaśnienie złożył Prezes ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek- cyt.: „(...) *pracownicy ci w okresie objętym kontrolą zatrudnieni byli na etatach łączonych w kilku ośrodkach, w związku z czym ze względów organizacyjnych podpisywali się na osobnej liście obecności.*”

11. Ponadto, w toku czynności kontrolnych zwrócono się na piśmie do Wójta Gminy Purda o wyjaśnienie następujących kwestii dotyczących zawartych w 2015 roku umów cywilnoprawnych:

- Jaki był zakres świadczonych usług księgowych i biurowych oraz gdzie były one prowadzone? (łączna kwota 18 875,42 zł)
- Ilu podopiecznych z Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie było pod opieką opiekuna, z którym zawarto umowę oraz dlaczego wynagrodzenie przysługujące za wykonanie zawartej umowy w całości zostało opłacone ze środków dotacji ŚDS Prejłowo, skoro w zakresie umowy wykonawca pełnił obowiązki opiekuna także w Środowiskowych Domach Samopomocy w Jedwabnie i Reszlu? (kwota 5 257,00 zł)
- Dlaczego ze środków dotacji Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie opłacono zawarte umowy za wykonanie obsługi Gali z okazji 5 –lecia istnienia Stowarzyszenia ECWS Helper w Olsztynie? (łączna kwota 190,00 zł)
- Jaka kwota z umowy, której przedmiotem było przeprowadzenie szkolenia dla pracowników Środowiskowych Domów Samopomocy w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej dotyczyła ŚDS w Prejłowie oraz kto z pracowników ŚDS w Prejłowie uczestniczył w szkoleniu? (kwota 1 168,00 zł)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie otrzymano odpowiedzi w ww. kwestiach.

12. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości oraz wątpliwości dotyczyły zatrudnienia w ŚDS w ramach umowy o pracę audytora ds. medycznych.

W ocenie kontrolujących brak jest zasadności utworzenia stanowiska biorąc pod uwagę m.in. zakres czynności pracownika. Na podstawie oświadczenia Prezesa ECWS Helper Pana Tomasza Kaczmarka do zakresu czynności audytora medycznego należy cyt.: „(...) *koordynacja opieki medycznej we wszystkich Środowiskowych Domach Samopomocy prowadzonych przez Stowarzyszenie Helper poprzez nadzór nad personelem medycznym i dokumentacją; czuwanie nad stanem zdrowia podopiecznych, przeprowadzanie podstawowych badań oraz czynności z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, w tym edukacja odnośnie zdrowego stylu życia; ocena fizycznego i psychicznego stanu zdrowia podopiecznych, przeprowadzanie podstawowych badań, dokonywanie wywiadu środowiskowego; wydawanie indywidualnych zaleceń co do dalszego postępowania odnośnie podopiecznych; opracowywanie harmonogramu szkoleń; przeprowadzanie szkoleń i pogadanek dla pracowników; czuwanie nad poprawnością prowadzonej dokumentacji medycznej; proponowanie rozwiązań naprawczych, opracowywanie programu zmian w celu usprawnienia opieki medycznej.*”

Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy dopuszcza się zatrudnienie pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, w szczególności rehabilitacyjne i w zakresie opieki pielęgniarstwa, jeżeli potrzeby uczestników wskazują na konieczność codziennego świadczenia tych usług. ŚDS nie zatrudnia jednak personelu medycznego, toteż specjalista ds. audytu medycznego nie

mógł prowadzić nadzoru nad personelem medycznym i dokumentacją. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych należy do kompetencji pracowników socjalnych. Uczestnicy ŚDS w ramach usług zdrowotnych świadczonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia mogą wykonywać niezbędne badania w laboratoriach czy przychodniach. Przeprowadzanie podstawowych badań nie odpowiada także zakresowi usług świadczonych przez ŚDS.

Z uwagi na fakt, iż kontrolującym nie zostały okazane tabele wynagrodzeń, nie można ustalić kwoty, jaka została wypłacona z tytułu wynagrodzenia audytorowi medycznemu w okresie objętym kontrolą. W związku z powyższym nie można precyzyjnie określić kwoty zwrotu dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości.

[Akta kontroli: IV. 535, 606-632, VI. 12, VII. 3-5, 81-102, 117-122]

V. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

1. W 2015 i 2016 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie nie przeprowadzano postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.).

2. W złożonym oświadczeniu Pani Marzena Hajdukiewicz oświadczyła, że przy zakupie towarów i usług Stowarzyszenie korzysta z procedury zapytania ofertowego oraz stwierdziła, że Stowarzyszenie Helper nie jest zobowiązane do stosowania procedury zamówień publicznych.

W tym miejscu zauważyć należy, że z niewyjaśnionych przyczyn w umowie z dnia 10 grudnia 2012 roku Gmina Purda pominęła zapis o obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.

Obowiązek ten wynika bezpośrednio z § 6 wzoru umowy stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r., Nr 6, poz. 25) i obowiązującego od 2016 r. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz.U. z 2016 r., poz. 1300) – § 18.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 3 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, m.in. przez: inne niż określone w pkt 1-4 podmioty, jeżeli zachodzą następujące okoliczności:

- ponad 50% wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w pkt 1-3a,
- wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
- przedmiotem zamówienia są roboty budowlane obejmujące wykonanie czynności w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi

VI. W zakresie majątku jednostki (środki trwałe, wyposażenie)

1. W trakcie kontroli dokonano oględzin posesji oraz wszystkich pomieszczeń Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie, a także znajdujących się w nich składników majątkowych zakupionych w okresie 2015 i 2016 roku z dotacji celowej budżetu państwa i ustalono, że w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie znajdują się następujące pomieszczenia:

- pracownia higieny i urody – budynek a, piętro
- pracownia gier i zabaw – budynek a, piętro
- pracownia plastyczna – budynek a, piętro
- toaleta dla osób niepełnosprawnych – budynek a, piętro
- toaleta dla personelu - budynek a, piętro
- toaleta koedukacyjna - budynek a, piętro
- pokój wyciszeń – budynek a, parter
- biuro - budynek a, parter
- pracownia muzyczna - budynek a, parter
- pracownia kulinarna – budynek a, parter
- jadalnia - budynek a, parter
- toaleta dla niepełnosprawnych - budynek a, parter
- toaleta męska - budynek a, parter
- toaleta damska - budynek a, parter
- szatnia - budynek a, parter
- pracownia rekreacji i ruchu – budynek b
- pracownia rekreacji i ruchu - pokój indywidualny - budynek b
- pracownia stolarska - budynek b
- pracownia komputerowa – budynek a, parter
- pomieszczenie gospodarcze – budynek a, parter
- pokój socjalny - budynek b
- toaleta z prysznicem dla osób niepełnosprawnych - budynek b
- toaleta z prysznicami koedukacyjna - budynek b.

2. Składniki majątkowe i ewidencja

2.1. Zasady ewidencjonowania składników majątkowych określone zostały w polityce rachunkowości, wprowadzoną Uchwałą Zarządu z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie Polityki Rachunkowości aneksowaną 2 stycznia 2015 r.:

- zgodnie z pkt. III. 1 Wartości niematerialne i prawne: dla materiałów o wartości od 500,00 zł do 3 500,00 zł dla potrzeb ewidencji prowadzone są księgi inwentarzowe, zakupione materiały do 500,00 zł obciążają bezpośrednio koszty.
- zgodnie z pkt III.2.1. Środki trwałe: aktywa o wartości do 3 500,00 zł netto zalicza się bezpośrednio w koszty zużycia materiałów w miesiącu zakupu tych aktywów albo w miesiącu następnym.

Nie zostały wprowadzone zasady ewidencji pozostałych środków trwałych oraz ujmowania ich na kontach.

2.2. Na podstawie sporządzonego wykazu zakupionych składników majątkowych w 2015 i 2016 r. ustalono, że:

- w 2015 roku zakupiono:
 - zestaw szafek kuchennych do pracowni kulinarnej na łączną kwotę 1 170,00 zł,

- Apple iPhone o wartości 2 399,00 zł,
 - Samsung-GT Smartfon o wartości 699,00 zł.
 - w 2016 roku zakupiono:
 - piekarnik elektryczny do pracowni kulinarnej o wartości 1 518,90 zł.
- Ww. sprzęt został zaliczony w całości w koszty z uwagi na wartość poniżej 3 500,00 zł.

2.3. W dniu 21 lutego 2017 r., w obecności Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie oraz Zastępcy Kierownika ŚDS, kontrolujący dokonali oględzin wszystkich pomieszczeń oraz wykazanych składników majątkowych zakupionych w 2015 i 2016 r.

Przed przystąpieniem do oględzin, kontrolujący otrzymali wykaz składników majątkowych zakupionych dla ŚDS w Prejłowie w roku 2015 i w roku 2016. Dokonali też wglądu do księgi inwentarzowej ŚDS w Prejłowie, prowadzonej od 1 lipca 2015 r.

Zgodnie z informacją złożoną przez Pana Tomasza Kaczmarka cyt.: „Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper w Olsztynie uprzejmie informuje, iż okazana kontrolującym księga inwentarzowa, jest jedyną aktualnie posiadaną księgą dla środowiskowego domu w Prejłowie i prowadzona jest od 1 lipca 2015 roku. Prowadzona wcześniej księga w dniu 30 czerwca 2015 roku została zabrana przez Urząd Kontroli Skarbowej w Olsztynie lub Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie.”

W przedłożonej do kontroli książce inwentarzowej wykazane są: numer kolejny przychodu, data przychodu, symbol i numer dowodu, nazwa przedmiotu, cena jednostkowa, ilość przychodu, stan, wartość przychodu, stan oraz uwagi co do miejsca znajdowania się przedmiotu. Zespół kontrolny stwierdził, że przedstawiona księga inwentarzowa ŚDS w Prejłowie jest zgodna ze sporządzonym przez kierownika jednostki wykazem składników majątkowych zakupionych w 2015 i 2016 r.

W toku oględzin ustalono, że:

- w pracowni kulinarnej znajduje się zainstalowany piekarnik oraz dwie szafki kuchenne,
- telefon Apple iPhone miała przy sobie kierownik ŚDS,
- telefon Samsung-GT SMARTFON był w posiadaniu zastępcy kierownika ŚDS.

2.4. W toku kontroli, stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieoznaczeniu numerami inwentarzowymi zakupionych składników majątkowych, co uniemożliwia zidentyfikowanie ich na terenie ŚDS, jak również zbadanie prawidłowości wykorzystywania zakupionego sprzętu, tj. na potrzeby uczestników ŚDS, co jest warunkiem zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji. Niemożność stwierdzenia z kolei zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji wyklucza możliwość pozytywnej oceny wykonania postanowień umowy zawartej przez Gminę ze Stowarzyszeniem albo możliwość podjęcia działań w celu rozwiązania umowy ze Stowarzyszeniem, w sytuacji istotnych podejrzeń nieprawidłowego wykorzystania środków z dotacji.

Nieoznaczenie numerami inwentarzowymi uniemożliwia prawidłowe powiązanie składników majątkowych z księgą pomocniczą (inwentarzową) oraz prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze spisu z natury (art. 26 ustawy o rachunkowości). Oznakowanie składników majątku numerami inwentarzowymi jest warunkiem niezbędnym do rozliczenia wyników inwentaryzacji przeprowadzanej metodą spisu z natury, ponieważ umożliwia powiązanie zapisów dokonanych w arkuszach spisowych z zapisami ksiąg rachunkowych.

2.5. W dniu 3 marca 2017 r. przeprowadzono w obecności Pani Wiolety Burcewicz – pracownika Stowarzyszenia Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper i jednocześnie pełnomocnika Pana Tomasza Kaczmarka – Prezesa ww. Stowarzyszenia, wyznaczonej do reprezentowania Prezesa Stowarzyszenia ponownych oględzin obejmujących posesję Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie, sprzęt (jak poinformowano - wystawiony z garażu) oraz samochód.

Podczas oględzin stwierdzono, że okazany sprzęt i wyposażenie również nie posiadały numerów inwentarzowych.

3. Ponadto, w toku kontroli ustalono, że w 2015 r. zutylizowano 2.750 kg sprzętu elektronicznego na łączną kwotę 1 691,25 zł - z tego Środowiskowy Dom Samopomocy w Prejłowie - 422,82 zł.

W powyższej sprawie skierowano zapytanie do Wójta Gminy Purda, które dotyczyło wskazania, jaki sprzęt zutylizowany był w użytkowaniu ŚDS w Prejłowie, kiedy został zakupiony sprzęt poddany utylizacji, co było powodem zutylizowania, a także poproszono o przedstawienie dokumentacji potwierdzającej dokonanie ekspertyz, które stwierdzałyby, że dany sprzęt jest niezdalny do dalszego użytkowania.

Otrzymało odpowiedź, którą za pośrednictwem Gminy Purda złożył na piśmie Prezes Stowarzyszenia ECWS Helper Pan Tomasz Kaczmarek cyt.: „*Utylizacja sprzętu elektronicznego użytkowanego w Środowiskowym Domu Samopomocy w Prejłowie dotyczyła składników wyposażenia, które było zakupowane od początku prowadzenia ŚDS. Z upływem czasu część wyposażenia uległa degradacji bądź wymagała naprawy, której koszt przekraczałby wartość sprzętu. Utylizacja dokonywana była komisyjnie we wszystkich przypadkach. Protokoły z utylizacji zostały prawdopodobnie zabezpieczone przez Policję lub Urząd Kontroli Skarbowej w trakcie czynności przeprowadzonych dnia 30 czerwca 2015 r. Koszt utylizacji przypisany do danego ŚDS ustalony został proporcjonalnie do wagi sprzętu przekazanego z tego ośrodka.*”

[Akta kontroli: VII. 5-6, 44-70, 75-76, 104-116]

VII. W zakresie kontroli i nadzoru

1. W toku kontroli ustalono, że w terminie od 18 maja 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. został przeprowadzony audyt zewnętrzny zlecony przez Urząd Gminy Purda reprezentowany przez Wójta Gminy i Skarbnika Gminy. Kontrolą objęto – Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper w Olsztynie. Kontrola dotyczyła wydatkowania środków finansowych – dotacji w roku 2015 na prowadzenie statutowej działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie.

W toku czynności audytowych ujawniono następujące nieprawidłowości:

- dotacja na cele statutowe ŚDS Prejłowo została zawyżona o kwotę 1 746,00 zł, w tym:
 - odsetki - 75,80 zł, (składały się na nie odsetki budżetowe w kwocie 74,74 zł, jako wydatki niekwalifikowalne, nie podlegają pokryciu dotacją, natomiast odsetki od zobowiązań z tytułu rozrachunków – 1,09 zł, znajdują pokrycie w 100% odsetkami uzyskanymi),
 - pozostałe koszty operacyjne – 605,35 zł (są to koszty za lata 2012-2014)
 - dobrowolne ubezpieczenie grupowe pracowników – 1 064,85 zł.
- udokumentowane wydatki sfinansowane z dotacji ŚDS Prejłowo na działalność statutową wynoszą – 731 374,00 zł, po uwzględnieniu zastrzeżeń dotyczących finansowania najmu samochodów osobowych i ich eksploatacji, ze względu na bezskuteczność prawną zawartych umów, nie mogły zostać sfinansowane ze środków budżetowych. Koszty najmu i eksploatacji – 75 185,01 zł. Dotacja powinna wynosić 656 188,99 zł.

- zdaniem biegłego rewidenta, struktura organizacyjna, regulamin wynagradzania pracowników Stowarzyszenia w zakresie stanowisk, kategoryzacji wynagrodzeń zasadniczych, dodatków funkcyjnych i braku określenia zasad premiowania, powinna być przeanalizowana i dostosowana uwzględniając źródło finansowania wydatków związanych z wykonywaniem zadań zleconych Stowarzyszeniu przez Gminy finansowane ze środków publicznych.
- nie stwierdzono na podstawie ewidencji księgowej wpłat składek członkowskich przez członków stowarzyszenia w 2015 r., czym naruszoło ustalenia Statutu Stowarzyszenia.

Zgodnie z informacją uzyskaną od Wójta Gminy Purda, raport z przeprowadzonego audytu został przekazany do radcy prawnego Gminy w celu ustosunkowania się do stwierdzonych nieprawidłowości i wskazania metod ich wyeliminowania. Radca prawny po zapoznaniu się z dokumentacją zalecił co następuje:

- przesłanie wyników audytu do organu prowadzącego postępowanie karne celem wykorzystania w prowadzonym postępowaniu (23 stycznia 2016 r. wystosowano pismo do Prokuratury Okręgowej w Suwałkach);
- zwrócenie się na piśmie do ECWS Helper o złożenie dodatkowych wyjaśnień w sprawie kosztów najmu pojazdów. Na złożone zapytanie 2 marca 2017 r. wpłynęła od ECSW Helper odpowiedź;

Zgodnie z otrzymanym pismem, wyjaśnienie złożył Pan Tomasz Kaczmarek – Prezes, cyt.: „Mając na uwadze racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi oraz obniżenie kosztów dowozu podopiecznych do Środowiskowych Domów Samopomocy w Marcinkowie i Prejłowie, Stowarzyszenie HELPER, korzystając z faktu, iż trasy dowozu podopiecznych obu domów pokrywają się, wprowadziło się praktykę dowożenia podopiecznych z Marcinkowa samochodem należącym do ŚDS Prejłowo w przypadku wolnych miejsc w busie. Ze względu na fakt, iż z pojazdu NO3289F korzystali również podopieczni z Marcinkowa, koszty najmu pojazdu zostały przeniesione do ŚDS Marcinkowo. Kwota rozliczona z dotacji ŚDS Marcinkowo za 2015 rok, dotycząca przedmiotowego pojazdu, wyniosła 21 600 zł i stanowiła niespełna 30% wszystkich kosztów tego środka transportu, na który składały się oprócz kosztów najmu: zakup paliwa, naprawa samochodu, wynagrodzenie kierowcy. Jednocześnie informuję, iż od lipca 2016 r. Stowarzyszenie rozlicza koszty Volkswagena wyłącznie w ŚDS w Prejłowie.”;

- zapoznanie się z aktami sprawy karnej i zweryfikowanie zebranego materiału dowodowego. Prokuratura Regionalna w Białymstoku odmówiła udostępnienia akt sprawy. Gmina odwołała się i wystosowała zażalenie. Do dnia kontroli sprawa jest w toku;
- wystąpienie do organu prowadzącego nadzór nad stowarzyszeniami o kontrole w ECWS Helper. 23 stycznia 2016 r. Gmina Purda wystąpiła na piśmie do Prezydenta Miasta Olsztyna, organu sprawującego nadzór nad stowarzyszeniami podając zagadnienia kontrolne. Do dnia kontroli nie otrzymano odpowiedzi;

Ustaleń raportu biegłego rewidenta Wójt Gminy Purda nie uwzględnił w rozliczeniu dotacji za 2016 rok składanym Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu, co wprowadziło w błąd Wojewodę co do prawidłowości wykorzystania dotacji i doprowadziło do zaniechania dochodzenia zwrotu nieprawidłowo wydatkowanej dotacji do budżetu państwa.

[Akta kontroli: V. 1-66, VI. 21-22]

2. W toku kontroli ustalono, że 28 grudnia 2016 r. Gmina Purda zawarła umowę nr ŚDS/01/2016 pod tytułem: „Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy

w Prejłowie dla 60-ciu podopiecznych od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2021 r." ze Stowarzyszeniem Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper w Olsztynie. Zwrócono się z zapytaniem do Wójty Gminy, dlaczego pomimo posiadanej wiedzy i wyników z przeprowadzonego audytu, a także wiedzy o prowadzonym postępowaniu karnym przeciwko ECWS Helper w związku z działalnością polegającą na prowadzeniu ŚDS-ów, umowa na prowadzenie ŚDS w Prejłowie ponownie została zawarta ze Stowarzyszeniem ECWS Helper. Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami Piotra Płoskiego – Wójty Gminy cyt.: „Dnia 21 listopada 2016 r. Zarządzeniem Nr 157/2016 Wójta Gminy Purda ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego „Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy w Prejłowie dla 60-ciu podopiecznych od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.” Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego spełniło wszelkie wymogi formalne oraz dostarczyło wszelkie niezbędne dokumenty. W związku z powyższym, komisja konkursowa po ocenie merytorycznej zarekomendowała zawarcie umowy na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu środowiskowego domu samopomocy dla 60-ciu podopiecznych w Prejłowie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2021 r., z Stowarzyszeniem Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego HELPER.”

3. Składane przez Stowarzyszenie – w celu rozliczenia przyznanej dotacji – Wójtowi Gminy Purda sprawozdania rzeczowo-finansowe nie były w żaden sposób przez Gminę weryfikowane. Przepisywano je, oznaczano informacją o sprawdzeniu formalno-merytorycznym oraz finansowym i przekazywano Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.

O braku jakiegokolwiek analizy sprawozdań rzeczowo-finansowych składanych przez beneficjenta dotacji z budżetu państwa (Gminę) świadczą liczne rozbieżności pomiędzy zapisami w sprawozdaniach, a dokumentacją źródłową, na podstawie której winny być sporządzone. Nie budziły również wątpliwości pracowników Gminy zapisy w sprawozdaniach mogące świadczyć o wykorzystywaniu środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem (usługi prawne, polisy ubezpieczeniowe, doradztwo i konsultacje, itp.). Stwierdza się zatem nierzetelność przekazywanego przez Gminę Wojewodzie corocznego (za 2015 i 2016 r.) rozliczenia dotacji, nie popartego weryfikacją prawdziwości danych przekazywanych przez Stowarzyszenie. Wprowadziło to w błąd Wojewodę co do zgodnego z przeznaczeniem, prawidłowego i nie w nadmiernej wysokości wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS w Prejłowie.

4. O braku bieżącego nadzoru i kontroli świadczy również brak możliwości udzielania wyjaśnień na pojawiające się w toku kontroli wątpliwości oraz niedostarczanie dokumentów kontrolującemu przez Gminę Purda, tj.:

- W dniu 31 marca 2017 r. wystąpiono do Gminy Purda z prośbą o wyjaśnienia w sprawie funkcjonowania ŚDS (umowy cywilno-prawne za 2015 r.). W związku z brakiem odpowiedzi wystosowano w dniu 24 maja kolejne pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień.
- W dniu 27 kwietnia 2017 r. wystąpiono do Gminy Purda z prośbą o wyjaśnienia w sprawie funkcjonowania ŚDS (wydatki, sprawozdawczość za 2016 r.). W związku z brakiem odpowiedzi wystosowano w dniu 24 maja kolejne pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień.
- W dniu 9 maja 2017 r. wystąpiono do Gminy Purda z prośbą o przedstawienie stanowiska do złożonych wyjaśnień przez Pana Kaczmarska – Prezesa Stowarzyszenia ECWS Helper. W związku z brakiem odpowiedzi wystosowano w dniu 24 maja kolejne pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień.
- W dniu 11 maja 2017 r. wystąpiono do Gminy Purda z prośbą o wyjaśnienia w sprawie funkcjonowania ŚDS (wyciągi bankowe za I półrocze 2015 r.). W związku

z brakiem odpowiedzi wystosowano w dniu 24 maja kolejne pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień.

• W dniu 16 maja 2017 r. wystąpiono do Gminy Purda z prośbą o wyjaśnienia w sprawie funkcjonowania ŚDS (wydatki za 2016 rok).

W dniach 29 i 31 maja 2017 roku Wójt Gminy Purda poinformował, iż cyt.: „(...) *Urząd Gminy potrzebuje więcej czasu na zapoznanie się z dostarczoną dokumentacją od Stowarzyszenia ECWS Helper, a także na zweryfikowanie dostarczonych wyjaśnień. (...) nie uchylamy się od odpowiedzi na pisma związane z kontrolą ale z powodu ograniczonych możliwości kadrowych oraz natłok obowiązków związanych ze sprawami bieżącymi na dzień dzisiejszy nie jesteśmy w stanie udzielić rzetelnych oraz wyczerpujących odpowiedzi (...).*”

[Akta kontroli: IV. 1136, V. 104-120, VI. 22]

Podsumowanie

Reasumując, prawidłowość wykorzystania dotacji przez Gminę Purda otrzymanej na realizację zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Prejłowie ocenia się negatywnie z uwagi na brak nadzoru w zakresie wykorzystania środków publicznych (dotacji celowych). Stwierdza się niedostateczne wykorzystanie przez Gminę narzędzi nadzoru i kontroli wykonania zadania publicznego powierzonego podmiotowi spoza sektora finansów publicznych, których zastosowanie umożliwiają ramowe postanowienia umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, której wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania oraz – od września 2016 r. załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań. Dotyczy to w szczególności § 6, 7, 10, 11 i 15 wzoru umowy obowiązującego w 2015 r. oraz § 7, 9, 10, 14, 15, 18 wzoru umowy wg. obecnie obowiązującego rozporządzenia.

Działania podejmowane przez Gminę Purda w zakresie nadzoru były nieadekwatne i nieskuteczne. Nie sprawowano w ogóle bieżącego nadzoru nad wydatkowaniem środków dotacyjnych przez Stowarzyszenie, nie podejmowano żadnego, nawet wrywkowego (na próbie) sprawdzenia prawidłowości wydatków. Z kolei czynności nadzorcze w związku z koniecznością rocznego rozliczenia dotacji i przedłożenia wiarygodnych wyników Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu charakteryzowały się brakiem dogłębnej analizy sprawozdań rzeczowo-finansowych, pod kątem wysokości środków poniesionych na poszczególne grupy wydatków, a także porównania/skonfrontowania ich z dokumentacją źródłową (w tym z: fakturami, rachunkami, ewidencją księgową i wyciągami bankowymi potwierdzającymi faktyczne wydatkowanie środków dotacji). Brakowało rzeczywistych i skutecznych działań w zakresie rzetelnego zweryfikowania zakupionych składników majątkowych, a także egzekucji wyjaśnień od ŚDS w wątpliwych kwestiach. Wszystko to spowodowało, że wystąpiło szereg uzasadnionych nieprawidłowości i wątpliwości w zakresie wydatkowania dotacji, na funkcjonowanie ŚDS.

Stwierdzono dużą skalę nieprawidłowości, opisanych w niniejszym projekcie wystąpienia pokontrolnego, polegających m.in. na:

- 1) wykorzystaniu środków publicznych (dotacji celowych) niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę 135 143,49 zł,
- 2) pobraniu dotacji celowej w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 19 330,00 zł,

3) nieprawidłowym gospodarowaniu składnikami majątkowymi zakupionymi do środowiskowego domu samopomocy (brak możliwości ustalenia kompletności oraz miejsca użytkowania poszczególnych składników, nienadawanie zakupionym składnikom numerów inwentarzowych),

4) niegospodarności, w związku z brakiem poszanowania zasady wynikającej z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

- uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Ponadto podkreśla się, że wskazane powyżej kwoty nie są ostateczne i mogą okazać się wyższe. Należy bowiem wskazać na wiele wątpliwości, których nie udało się wyjaśnić w toku kontroli, z powodu braku współpracy ze strony podmiotu dotowanego lub współpracy w bardzo ograniczonym zakresie, polegającej na bezpodstawnej odmowie składania wyjaśnień, utrudnianiu i wydłużaniu czynności kontrolnych, jak również na brak możliwości rzetelnego określenia wielkości stwierdzonych nieprawidłowości w odniesieniu do zaangażowanych środków publicznych, z uwagi na dostarczanie kontrolującemu przez podmiot dotowany niepełnych danych, wykazów oraz zestawień dotyczących ponoszonych wydatków lub z uwagi na brak ich doręczenia.

Za taki stan rzeczy odpowiada Gmina, która powierzając zadanie publiczne – zlecone z zakresu administracji rządowej – podmiotowi spoza sektora finansów publicznych, zaniechała bieżącego, systematycznego nadzoru nad realizacją tego zadania, nie skorzystała z możliwości zabezpieczenia interesów budżetu Gminy (i pośrednio budżetu państwa) w postanowieniach umów zawartych ze Stowarzyszeniem (w tym np. rezygnując z zapisania obowiązku stosowania przez Stowarzyszenie ustawy Pzp) i wreszcie - nie była zdolna do przeprowadzenia pełnej, rzetelnej i efektywnej kontroli okresowej wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS w Prejłowie.

W dniu 14 lipca 2017 r. Wójt Gminy Purda pismem z dnia 13 lipca 2017 r. znak: OZO.8120.74.2017 wniósł zastrzeżenia do Projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 21 czerwca 2017 r. Zastrzeżenia zostały odrzucone, z powodu złożenia ich po upływie wyznaczonego terminu. W sprawie zastrzeżeń wystosowano do Wójta Gminy Purda stanowisko do zastrzeżeń z dnia 18 lipca 2017 r.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

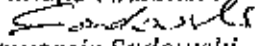
1. Niezwłoczne dokonanie zwrotu dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 135 143,49 zł oraz pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 19 330,00 zł, na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie wraz z należnymi odsetkami, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 169 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
W przypadku braku zwrotu dotacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie zwrotu ww. kwot.
2. Dokonanie analizy wszystkich dokumentów, na podstawie których realizowane były przez Stowarzyszenie Helper wydatki w ramach otrzymanej dotacji na funkcjonowanie ŚDS, które nie zostały okazane (bądź zostały okazane, lecz nie udzielono żadnych wyjaśnień co do zasadności ich ponoszenia) kontrolującemu w trakcie trwania czynności kontrolnych – pod

względem ich zasadności i gospodarności. Następnie, na tej podstawie proszę ustalić dokładną kwotę dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrana w nadmiernej wysokości i dokonać jej zwrotu na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego.

3. Ustalenie stanu majątku ŚDS, zakupionego ze środków dotacji, a w szczególności stwierdzenie, który sprzęt jest zmagazynowany oraz nieużytkowany. W przypadku stwierdzenia nieużytkowanych składników majątku, proszę wycenić ich wartość i dokonać zwrotu tej kwoty, na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego jako dotację pobraną w nadmiernej wysokości.
4. W związku ze stwierdzeniem niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji przyznanej na podstawie umowy z dnia 10 grudnia 2012 r. na powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla 40-tu podopiecznych od dnia 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.” – proszę o podjęcie wszelkich możliwych działań w celu rozwiązania lub skrócenia okresu związania umową zawartą ze Stowarzyszeniem Helper w dniu 28 grudnia 2016 r.
5. Wprowadzenie procedury zapewniającej bieżący i systematyczny nadzór nad podmiotami, którym Gmina Purda zleca realizację zadań z zakresu administracji rządowej, tak aby sprawozdania składane przez Gminę Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu odzwierciedlały prawdziwe i rzetelne informacje, które pozwolą na prawidłowe rozliczenie dotacji.
6. Z racji sprawowanego nadzoru, przeprowadzanie corocznych kontroli prawidłowości realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz wydatkowania środków publicznych. O wynikach przeprowadzonych kontroli niezwłoczne informowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. W przypadku stwierdzenia znacznych nieprawidłowości zaleca się nie przedłużać i nie zawierać nowych umów z podmiotem, który realizował zadanie publiczne.
7. Dokonywanie dokładnej analizy, składanych przez podmioty, którym powierzono realizację zadań z zakresu administracji rządowej, sprawozdań merytorycznych oraz finansowych z wykorzystania dotacji, poprzez weryfikację zapisów w nich zawartych z dokumentacją źródłową. W przypadku stwierdzenia w sprawozdaniach zapisów budzących wątpliwości, zaleca się niezwłoczne przeprowadzenie kontroli realizacji zadania oraz wydatkowania środków publicznych, poprzez m.in. porównanie z dokumentami źródłowymi, w miejscu realizacji zadania.
8. W umowach zawieranych z podmiotami realizującymi zadania z zakresu administracji rządowej – stosowanie zapisów zgodnych ze wzorem umowy określonym rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz.U. z 2016 r., poz. 1300), w tym zawierających zapisy o obowiązku stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Ponadto wszelkich zmian zapisów umów, należy dokonywać na piśmie w formie aneksu.
9. W celu weryfikacji naliczenia kwoty dotacji na poszczególne miesiące, zaleca się weryfikować listy obecności uczestników z meldunkami składanymi przez poszczególne podmioty realizujące zadanie publiczne.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

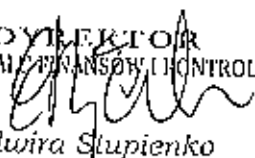
wz. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Sławomir Sadowski
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI

Wysłano dnia **2017-07-21**

Podpis

STARSZY INSPEKTOR WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI
WODZKI

Anna Raczkowska
DYREKTOR

Elwira Stupienko